

50 DE ANI DE LA MAREA REVOLUȚIE SOCIALISTĂ DIN OCTOMBRIE

Uniunea Sovietică și toate țările sistemului socialist, ca și întreaga lume muncitoare și progresistă întâmpină cea de-a 50-a aniversare a victoriei Marii Revoluții Socialiste, împlinită la 25 octombrie 1917, cu toată atenția ce se cuvine celui mai important eveniment din istoria omenirii.

Încă din luna martie 1967 Comitetul Central al Partidului Comunist Român a elaborat o hotărâre pentru sărbătorirea semicentenarului Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, „eveniment de răscruce în istoria universală”.¹⁾

În cuvântarea sa cu prilejul aniversării a 45 de ani de la înființarea Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, a precizat: „Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, făuritorul primului stat socialist din lume a deschis în istoria omenirii epoca revoluțiilor proletare, epoca trecerii de la capitalism la socialism. Victoria proletariatului din Rusia, condus de partidul comunist făurit de Lenin, ideile lui Octombrie au stimulat spiritul revoluționar al clasei muncitoare, al maselor largi populare de pe toate meridianele globului, răsunînd ca un îndemn înflăcărat în lupta pentru realizarea aspirațiilor lor de libertate și progres, pentru eliberarea socială și națională.”²⁾

Marea Revoluție Socialistă pune începuturile unei noi ere în istoria omenirii, epoca contemporană, în deosebire fundamentală de celelalte epoci ale istoriei universale.

Prin noua orînduire se desăvîrșește adevăratul caracter al istoriei universale, care cuprinde acum toate popoarele, indiferent de starea dezvoltării lor social-economice. Nici una din epocile anterioare n-a cuprins totalitatea diferitelor sectoare ale societății omenești ca noua eră în dezvoltare.

Ea înseamnă apariția orînduirii noi, caracterizată prin schimbarea fundamentală a raporturilor dintre oameni: societatea socialistă, desființîndu-se pentru totdeauna exploatarea omului de către om.

Spre deosebire de schimbările provocate în evoluția societății, cînd o clasă dominantă rămîne totdeauna în vigoare; spre deosebire de revoluțiile

¹⁾ „Scînteia” 31 martie 1967.

²⁾ Nicolae Ceaușescu, *Partidul Comunist Român — continuator al luptei revoluționare și democratice a poporului român, al tradițiilor mișcării muncitorești și socialiste din România*, Editura Politică, 1966, p. 21—22.

burgheze care au instaurat un regim nou, al orînduirii capitaliste prin distrugerea orînduirii feudale, mărginindu-se să înlocuiască un sistem de exploatare prin altul, Revoluția Socialistă din Octombrie a realizat, pentru întâia oară în istoria omenirii, desființarea claselor exploataatoare. Revoluția din Octombrie a scindat lumea în două sisteme, adînc deosebite: vechea orînduire capitalistă, bazată pe exploatarea omului de către om și orînduirea nouă, societatea socialistă al cărei scop suprem este eliberarea omului de orice exploatare și asuprire.

Apariția sistemului mondial al socialismului, care cuprinde astăzi peste 25% din suprafața și mai mult de 35% din totalul populației globului pămîntesc, a creat noi condiții duptei popoarelor pentru realizarea aspirațiilor lor de libertate și progres.

Revoluția din Octombrie a devenit temelnicia idealului socialist; a tradus în practică posibilitatea organizării societății bazată pe alte raporturi, așa cum întrevăzuseră întemeietorii socialismului științific. S-a trecut de la teorie la practică, dovedindu-se temelnicia noii învățăături, pe care mai mulți o considerau o utopie, un vis nerealizabil.

Spre deosebire de revoluțiile anterioare cunoscute în istorie, Revoluția din Octombrie a deschis posibilități tuturor celor ce muncesc la orașe și la țară, să-și dezvolte inițiativa, să dezvolte forțele de producție, într-un ritm mult mai accentuat și rapid decît în societatea capitalistă.

Revoluția din Octombrie este o revoluție populară. Prin revoluția socialistă, clasa proletară care a înfăptuit-o s-a pus în fruntea tuturor celorlalte pături sociale, susținînd tendințele progresiste ale acestora.

Marea Revoluție din Octombrie a adus rezolvarea problemei naționale. „Declarația drepturilor popoarelor din Rusia“, emanată la 2 noiembrie de către Consiliul Comisarilor Poporului, pune capăt politicii de oprimare a naționalităților din vechea Rusie țaristă. Se acordă popoarelor libertatea deplină, autodeterminarea pînă la despărțirea de statul rus. S-au desființat privilegiile naționale și național-religioase, păstrîndu-se convingerile religioase și practica obiceiurilor fiecărei naționalități. Aceste principii marxist-leniniste în problema națională s-au aplicat pe întreg teritoriul Rusiei țariste, observîndu-se o politică adecvată stării înapoiate a unor popoare de pe teritoriul asiatic al Rusiei. În unele regiuni înapoiate s-au amînat chiar transformările sociale pînă la înlăturarea rămășițelor economico-culturale. Problema națională și național-colonială căpătînd soluții noi, Marea Revoluție a cîștigat mari simpatii la popoarele supuse regimului colonial. Și astăzi, popoarele de curînd eliberate de sub jugul metropolelor imperialiste se-ndreaptă către principiile emantate pentru întâia oară de Marele Octombrie.

Una din urmările imediate ale Revoluției din Octombrie s-a văzut cu prilejul desmembrării Imperiului habsburgic. Mișcările națiunilor asuprite din Austro-Ungaria, în acțiune încă de la începutul veacului, iau o dezvoltare nouă, revoluționară, care duc la apariția unor state naționale independente, la desăvîrșirea unității naționale a unor popoare, cum a fost cazul și cu poporul român.

Concepția nouă asupra respectului față de fiecare stat sau popor, mare sau mic, asupra dreptului la egalitate, înlăturându-se toate discriminările, a pus capăt politicii diversioniste, armă în mâinile imperialiștilor. Se mai văd totuși și astăzi unele practici ca urmare a politicii de diversiune de pe vremea stăpînirii coloniale a marilor puteri imperialiste. Rasismul, care a făcut cumplite ravagii pe vremea dominației hitleriste, mai dăinuie și astăzi în cîteva state — Africa de Sud și Rodezia — sub forma cea mai sălbatecă. O adevărată rușine a civilizației de astăzi o constituie discriminarea rasială cu privire la zecile de milioane de negri din S.U.A., stat considerat ca unul din cele mai înaintate din lumea capitalistă.

Revoluția din Octombrie a avut un puternic efect asupra unei alte probleme, aceea a pămîntului, care interesa milioane de țărani din Rusia, ca și din țările cu profil agrar. Unul din primele decrete ale Puterii Sovietice, „Decretul asupra pămîntului“, anunța confiscarea fără despăgubiri a tuturor pămînturilor moșierești și trecerea lor în stăpînirea poporului. Prin lichidarea moșierimii ca clasă, s-a distrus unul din stîlpii reacțiunii, dîndu-se un avînt fără precedent luptei maselor țărănești, care-și vedeau împlinindu-se visul lor de veacuri, pentru care ele luptaseră cu jertfe nenumărate, fără să izbîndească. Prin sprijinul acordat țăranilor de către muncitorimea de la orașe, s-au pus începuturile unei lupte comune a muncitorilor industriali și țăranilor, alianței dintre cele două categorii de oameni ai muncii.

Prin izbucnirea revoluției socialiste în Rusia, centrul revoluției s-a mutat din Apus la Răsărit. Explicația rușerii lanțului capitalist tocmai în Rusia a fost dată de conducătorii leniniști ai revoluției, care au înțeles adîncirea crizei totale a statului ruses, unde contradicțiile dintre clase luaseră o formă acută. Datorită geniului lui Lenin s-a ales și momentul cel mai potrivit pentru declanșarea revoluției, prin cucerirea puterii de stat cu ajutorul Sovietelor.

Apariția și folosirea Sovietelor, formă nouă de conducere a treburilor obștești, constituie una din caracteristicile Marii Revoluții din Octombrie și o nouă contribuție adusă istoriei. Mersul vertiginos al Revoluției care, în cîteva luni, stăpînește destinele revoluției burghezo-democrate împingînd-o spre revoluția socialistă, este încă unul din marile exemple aduse omenirii luptătoare de către Revoluția din Octombrie.

Ea a pus bazele democrației socialiste, cea mai largă și mai reprezentativă pe care a cunoscut-o istoria, prin folosirea Sfaturilor Sovietelor, care dau posibilitate tuturor oamenilor muncii să-și spună cuvîntul, alegînd mii și mii de deputați, de la sovietele locale pînă la Sovietul suprem al Uniunii Sovietice.

Prin chemarea maselor la conducerea treburilor obștești s-a simțit nevoia ridicării de numeroase cadre pregătite, de ridicare a nivelului cultural al oamenilor muncii. Industrializarea masivă și colectivizarea agriculturii au dus la nevoia dezvoltării tehnicii și a specialiștilor respectivi în număr din ce în ce mai mare. Uniunea Sovietică devine astfel, pe baza liniilor trasate de Marea Revoluție Socialistă, una din cele mai înaintate țări din lume în domeniile culturii, educației, științei și tehnicii. Pe unele tărîmuri Uniunea Sovietică stă în fruntea omenirii, cum sînt marile cuceriri ale Cosmosului.

Revoluția din Octombrie a pus bazele unei politici de bună înțelegere între popoare și state, a pus în practică principiile leniniste ale conviețuirii pașnice între state cu forme deosebite de organizare social-economică. Primul decret emanat de noul guvern ce preluase puterea în Rusia a fost „Decretul asupra păcii”, prin care se propunea beligeranților din ambele tabere să înceapă tratativele pentru încheierea unei păci generale, democratice, în condiții de echitate pentru toate popoarele.

Sînt declarate principii noi în relațiile internaționale. Se proclamă rezolvarea problemelor litigioase, prin alte mijloace de cît războiul, de înțelegere reciprocă și respectarea drepturilor naționale ale tuturor popoarelor pe picior de egalitate. Se pun bazele unei noi diplomații, care înlătură concepția veche: războiul este continuarea tratativelor diplomatice. Se încearcă astfel evitarea războaielor, care au adus jertfe numeroase și numai ultimele două războaie au costat viața a 60 de milioane de oameni. Astăzi mai mult ca oricînd este necesară lupta împotriva concepției imperialismului agresiv, susținută de cercurile diriguitoare americane și alți acoliți ai lor.

Existența sistemului mondial socialist a pus în fața țărilor socialiste sarcina de înaltă răspundere de a clădi relații internaționale de tip nou, de a elabora norme de colaborare bazate pe prietenie, pe stimă și respect reciproc. Superioritatea legăturilor reciproce bilaterale și multilaterale dintre statele socialiste constă în aplicarea neabătută a principiilor egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, respectării independenței și suveranității naționale, avantajului reciproc și întrajutorării frățești.

„Zguduind puternic edificiul lumii vechi, capitaliste, și punînd temelia celei noi, socialiste — scrie tovarășul N. Ceaușescu în articolul din „Pravda” din 17 octombrie 1967 — Revoluția din Octombrie a avut un larg ecou în întreaga lume, a stimulat acțiunile revoluționare ale clasei muncitoare, ale celor ce muncesc de pe toate continentele, a însuflețit forțele democratice și progresiste de pretutindeni.”

„Unele trăsături fundamentale ale revoluției noastre — a spus Lenin — au o însemnătate nu locală, nu specific națională, nu numai rusă, ci una internațională... exemplul rus arată tuturor țărilor cîte ceva, dar nu tot esențialul — din viitorul inevitabil și apropiat. Muncitorii înaintați din toate țările au înțeles de mult acest lucru și de cele mai multe ori nu au ațut l-au înțeles, ci l-au sesizat, l-au simțit cu instinctul lor de clasă revoluționară”.³

În timpul valului revoluționar care a urmat imediat după primul război mondial, influența Marelui Octombrie s-a resimțit prin aplicarea principiilor și tacticii marxist-leniniste, declanșate de Revoluția Socialistă. În unele locuri — Ungaria, Bavaria, Slovacia — s-a încercat înființarea de republici sovietice. Cea mai importantă și de oarecare durată a fost Republica Sovietică Ungară,

³) V. I. Lenin, *Opere*, vol. 31, E.S.P.L.P., 1956, p. 5—6.

proclamată la 21 martie 1919, dar care n-a putut rezista datorită intervenției statelor capitaliste și a acțiunilor contrarevoluționare interne.

Apar partide comuniste în anii 1919—1921 în diferite țări, care pun în practică ideile leniniste concretizate în partidul muncitoresc de tip nou, ce în Rusia reușise să aducă victoria clasei muncitoare. În luna martie 1919 se înființează o nouă Internațională cuprinzând partidele comuniste existente, Internaționala a III-a.

Constituirea Internaționalei a III-a a însemnat o uriașă victorie a marxism-leninismului asupra reformismului din mișcarea muncitorească, asupra iluziilor democrat-burgheze. Chiar dacă au existat și unele manifestări negative în practica Internaționalei a III-a, ele n-au micșorat însemnătatea și rolul ei în viața mișcării mondiale de eliberare socială și națională.

Deși țările Americii Latine nu participaseră la război, situația muncitorimii și țărănimii era foarte grea. Vestea Revoluției din Octombrie trezește conștiința unor muncitori mai ridicați și intelectuali progresiști, care publică o întreagă literatură de propagare a ideilor leniniste. Iau naștere în câteva țări partide comuniste.

Intensificarea mișcării de eliberare națională se resimte puternic în mai multe țări din Asia : China, India, Indonezia, Mongolia, Coreea. Sun Iat Sen, conducătorul mișcării revoluționar-democrate din China afirmă că revoluția rusă este o mare speranță pentru omenire. Desfășurarea luptei național-revoluționare a poporului chinez a pregătit condițiile pentru crearea unui puternic partid comunist chinez. Afganistanul, printr-un război național împotriva imperialiștilor englezi, câștigă independența. În țările arabe din Orientul apropiat, unde Anglia pusesese stăpânire pe-o serie de țări smulse Imperiului otoman, apar frământări împotriva noii stăpâniri.

Marea Revoluție Socialistă din Octombrie a jucat un rol important și-n viața poporului român, atât prin influența pe care a exercitat-o asupra oamenilor muncii din România, cât și prin manifestările de solidaritate și sprijin adus făuritorilor Revoluției din Octombrie și Uniunii Sovietice.

Încă de la începuturile sale mișcarea muncitorească din România a cultivat spiritul internaționalismului proletar, de pe vremea Internaționalei I-a chiar. Vechea mișcare socialistă a fost strâns legată de manifestările Internaționalei a II-a organizatoric, delegații ei participând efectiv la congresele Internaționalei. Legături strânse a avut și cu mișcarea revoluționară din Rusia țaristă ; izbucnirea revoluției burghezo-democrate din 1905—1907 a fost salutăată de socialiștii români, vasul „Potemkin“ și marinarii săi și-au găsit un refugiu primitiv în țara noastră.

Partidul social-democrat român a îmbrățișat ideile înaintate ale stângii din Internaționala II-a și s-a alăturat partidului bolșevic rus la conferințele de la Zimmerwald și Kienthal. Izbucnirea revoluției ruse din februarie 1917 a

fost primită cu simpatie de poporul român, iar știrile despre Revoluția din Octombrie au pătruns imediat în România.

În grupul de români, muncitori de la întreprinderile mutate în sudul Rusiei din cauza ocupației unei părți a țării, s-a format o puternică organizație revoluționară care a participat cu arma în mână la apărarea Revoluției ruse. Când, în ianuarie 1918, ia ființă la Petrograd Înalțul Colegiu Autonom pentru afacerile ruso-române și lupta împotriva contrarevoluționarilor albi, între alții face parte din conducere și militantul socialist român M. Gh. Bujor. În cursul aceluiași an numeroși români transilvăneni, prizonieri în Rusia din armata austro-ungară, se întâlnesc cu cei de la Odesa și sudul Rusiei și formează unități de luptă în cadrul Armatei Roșii.

Un curent revoluționar pătrunde în sînul muncitorimii din România, fie din Moldova, fie din teritoriile ocupate de dușmani, formîndu-se grupuri, intitulate uneori „maximaliste”, ce activau pentru introducerea ideilor Marelui Octombrie. O serie de greve izbucnesc în cursul anilor 1917—1918, determinînd obținerea unor revendicări economice și politice. În același timp în Transilvania foștii prizonieri din Rusia adîncesc prin lupta lor curentul pentru realizarea revoluției naționale, pentru înfăptuirea unității naționale, prin actul de la 1 decembrie 1918.

Cînd clasa muncitoare din România își reface organizațiile la finele anului 1918, în condițiile valului revoluționar, în fața partidului socialist întărit apar noi probleme. În decembrie 1918 se elaborează un nou program concretizat în „Declarația de principii”, care înscrie, pentru întâia oară, principiul dictaturii proletariului, condamnînd reformismul. De asemenea, fidel spiritului internaționalist, Partidul Socialist Român arată că este „solidar cu Partidul Comunist rus și cu toate partidele socialiste revoluționare din lumea întregă” și subliniază importanța Revoluției ruse, primul semnal pentru înlăturarea capitalismului.

Luptele revendicative culminează în acest timp cu acțiunea grevistă de la 13 decembrie 1918, oînd reacțiunea, înspăimîntată de avîntul revoluționar al maselor, a trecut la o sîngeroasă represiune, nemaicunoscută în istoria mișcării muncitorești din România. Dar guvernul n-a reușit să împiedice mersul înainte al mișcării. Simțindu-se necesitatea unui partid centralizat, o conferință ținută la București cu delegați ai partidelor din toate provinciile românești, în mai 1919, hotărăște formarea Partidului socialist, care adoptă programul de activitate al partidului unic. Și cu acest prilej declarația arată importanța Marii Revoluții Socialiste.

În anii 1919—1921 marea majoritate a membrilor Partidului Socialist din România se pronunță pentru transformarea partidului socialist în partid comunist și afilierea lui la Internaționala a III-a, creată de Lenin, văzînd în aceasta întărirea solidarității proletare internaționale. Pentru socialiștii români noul partid însemna întărirea luptei pentru apărarea intereselor maselor populare din țară, o dată cu apărarea primului stat socialist din lume. De aceea se împleteau acțiunile sale cu ale celorlalte mișcări din lume în apărarea Soviete-

lor, cum a fost greva internațională din 21 iulie 1919, ce-a împiedicat pe intervenționiștii din statele Antantei în campania lor împotriva Statului sovietic.

Mișcarea muncitorească crește în acțiuni și se dezvoltă ideologic în cursul anului 1920, culminând cu greva generală din octombrie, care, cu toate scăderile ei datorită oportunismului unora dintre conducători, a însemnat cel mai important moment din istoria luptelor de clasă din România. Elementele cele mai conștiente din sânul partidului socialist reușesc să determine conducerea șovăelnică să fixeze ținerea congresului partidului, reclamat de multă vreme, în zilele de 8—12 mai 1921.

Cel mai însemnat punct la ordinea de zi a fost transformarea partidului în partid comunist, care s-a aprobat cu mare majoritate de către congresiști. Congresul trimite salutul său Statului Sovietic, subliniindu-se importanța Marii Revoluții Socialiste. Guvernul procedează la arestarea congresiștilor care votaseră înființarea noului partid de tip leninist, înscenînd un proces, care în cele din urmă a căzut. Partidul Comunist trăiește și activează chiar și după ilegalizarea sa din 1924, ducînd o luptă consecventă pentru apărarea intereselor maselor muncitoare, intereselor poporului întreg.

Prin marele act de la 23 August 1944 Partidul Comunist Român, în fruntea forțelor patriotice, reușește să înfăptuiască fundamentala cotitură în istoria României. În cursul istoriei sale Partidul Comunist Român a împletit patriotismul cu solidaritatea față de lupta oamenilor muncii de pretutindeni, contribuind la întărirea sistemului socialist, al cărui prim început l-a realizat Marea Revoluție Socialistă din Octombrie.

Aplicînd creator teoria marxist-leninistă la condițiile concrete ale țării noastre, Partidul Comunist Român a condus poporul român pe calea victoriei revoluției socialiste și a construirii noii omîndiri, care a învins definitiv și deplin la noi în țară. Poporul român muncește cu elan pentru desăvîrșirea construirii socialismului, înfăptuind cu succes programul de dezvoltare multilaterală a țării, stabilită de Congresul al IX-lea al partidului. Muncind pentru înflorirea economiei și culturii patriei sale, poporul român îndeplinește o îndatorire națională, dar în același timp și o îndatorire internaționalistă; el își aduce contribuția la întărirea sistemului mondial socialist, la creșterea prestigiului în lume al acestuia, la sporirea forțelor care luptă pentru pace, independență națională și progres social.

Militînd pentru înfăptuirea acestui program, consemnat și în Declarația de la București din iulie 1966 — platformă ce deschide largi posibilități discuțiilor și contactelor internaționale pentru crearea între țările europene a unor relații care să excludă posibilitatea războiului — poporul nostru este convins că participă la o operă de covîrșitoare însemnătate nu numai pentru popoarele Europei, ci pentru pacea întregii lumi.

Susținuta activitate pe plan internațional în sprijinul aspirațiilor înaintate ale omenirii contemporane desfășurată de țara noastră, prestigiul politicii

externe a României socialiste, fundamentată științific și riguros echilibrată, și-au găsit recent confirmarea și recunoașterea în alegerea, într-un consens general, a ministrului afacerilor externe al țării noastre, Corneliu Mănescu, în funcția de președinte al celei de-a XXII-a sesiuni a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite.

Aniversarea Mării Revoluții Socialiste din Octombrie, împlinirea a cinci decenii de la făurirea primului stat socialist din lume constituie un moment de luminoasă încredere și de vibrantă mândrie pentru noi toți în fața înaintării impetuoase spre socialism și comunism a sute de milioane de oameni din întregul proces de profunde transformări prin care trece lumea contemporană. Eveniment epocal, Marea Revoluție Socialistă din Octombrie constituie farul uriaș care va lumina de-apururi omenirea în drumul ei fără întoarcere spre fericirea, progresul social și pacea lumii întregi.

„Bilanțul realizărilor obținute de Uniunea Sovietică, de celelalte țări socialiste, întreaga dezvoltare a lumii contemporane în jumătatea de secol care a trecut de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie — scrie tovarășul N. Ceaușescu, secretarul general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român — demonstrează justețea și forța înnoitoare a învățaturii marxist-leniniste, insuflă noi energii clasei muncitoare internaționale, forțelor revoluționare de pretutindeni. Devenit o impunătoare realitate istorică, socialismul este tot mai larg recunoscut ca perspectivă inexorabilă a dezvoltării societății, însuflețește lupta a milioane și milioane de oameni de pe întreg globul pentru realizarea idealurilor lor de libertate, progres și bunăstare“.